

УДК 37.378.004

КИСЛЕНКО Дмитро Петрович,

кандидат юридичних наук, доцент, начальник кафедри
тактико-спеціальної підготовки Інституту Управління
державної охорони України,
Київський національний університет імені Тараса
Шевченка
e-mail: kyslenko.d@gmail.com

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З
ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

У статті розглянуто сучасні концепції професійної підготовки майбутніх фахівців з охоронної діяльності до використання інформаційних технологій. Автором детально проаналізована організація підготовки майбутніх фахівців з охоронної діяльності щодо використання інформаційних технологій в майбутній професійній діяльності.

Ключові слова: *концепція; професійна підготовка; майбутніх фахівці з охоронної діяльності; інформаційні технології.*

Постановка проблеми. Рівень сформованості вмінь, необхідний майбутньому фахівцю з охоронної діяльності, технологій для успішної професійної діяльності з використанням засобів інформаційних технологій, серед майбутніх фахівців з охоронної діяльності показало недостатній рівень їх розвитку. Складність і багатогранність проблеми, теоретична нерозробленість багатьох її аспектів доводять важливість подальших спеціальних досліджень. До того ж існує суперечність між наявним рівнем умінь, яким повинні володіти майбутні фахівці з охоронної діяльності в умовах інформатизації освіти, та вимогами до професійної підготовки майбутнього фахівця з охоронної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сучасних концепції професійної підготовки майбутніх фахівців з охоронної діяльності до використання інформаційних технологій не мало багатьох досліджень, але слід відмітити таких дослідників, як В.А. Додонов [1], В.А. Кисляков [2], С.Ж. Козлова [3], В. Крутов [4], В.А. Магін [5].

Мета статті – обґрунтування сучасних концепції професійної підготовки майбутніх фахівців з охоронної діяльності до використання інформаційних технологій.

Викладення основного матеріалу дослідження. Особливу актуальність у сучасних умовах інтенсивного розвитку нових інформаційних технологій на базі загальної комп'ютеризації здобуває організація підготовки майбутніх фахівців з охоронної діяльності щодо використання інформаційних технологій в майбутній професійній діяльності. Підготовка висококваліфікованого фахівця потребує впровадження нових інформаційних технологій навчання.

У період оволодіння професією важливим чинником можна вважати якісне здобуття професійних знань, умінь і навичок у ході професійного навчання та усвідомлена професійна реалізація особистості після закінчення навчання. Показником власне професійної діяльності є суспільно-професійні досягнення в процесі роботи за отриманою професією, прогрес професійних якостей особистості [4]. Завдання вищого педагогічного навчального закладу – закласти фундамент професійного розвитку.

Сьогодні інформаційно-комунікаційні технології, як сукупність сучасних методів і засобів отримання й опрацювання даних трансформуються у важіль підвищення ефективності навчально-виховного процесу та управління ним. Враховуючи вимоги сьогодення, майбутній фахівець з охоронної діяльності зобов'язаний засвоїти основи економічних знань, мати високу загальну культуру, володіти іноземною мовою, виявляти ініціативу, бути відповідальним, прагнути до самовдосконалення і самоосвіти, впроваджувати інновації, що дуже важливо, набути навичок роботи з комп'ютерною технікою.

Тому застосування інформаційно-комунікаційних технологій при підготовці майбутнього фахівця з охоронної діяльності не повинно обмежуватися лише вивченням тільки предмета, а має проникати і в гуманітарні навчальні дисципліни. Нині нові інформаційні технології міцно увійшли в усі сфери життєдіяльності нашого суспільства. Використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій значно підвищує ефективність процесу навчання завдяки його індивідуалізації, можливості здійснення зворотного зв'язку.

Концепція професійної підготовки з інформаційних технологій майбутнього фахівця з охоронної діяльності у навчальних закладах відображає положення щодо їх професійної підготовки на основі комплексного підходу до використання змісту, методів, засобів і форм навчання та індивідуального підходу, який забезпечує всебічний розвиток майбутнього фахівця з охоронної діяльності у сфері інформаційних технологій. Така підготовка є цілісною системою, провідними принципами якої виступають особистісно орієнтований та діяльнісний підходи, комплексне використання традиційних і комп'ютерно орієнтованих методів, засобів та форм навчання. Модель професійної підготовки з інформаційних технологій майбутнього фахівця з охоронної діяльності у навчальних закладах визначає мету такої підготовки і включає мотиваційний, організаційно-методичний, когнітивний та професійно-діяльнісний компоненти.

Критерії ефективності професійної підготовки з інформаційних технологій майбутнього фахівця з охоронної діяльності, які характеризують рівень їх мотивації до

неперервного учіння з інформаційних технологій (*критерій мотивації*), рівень одержаних професійно спрямованих знань, умінь та навичок з інформаційних технологій (*когнітивний критерій*), рівень сформованих комунікативних, творчих і аналітичних умінь щодо виконання професійної інформаційно-комп'ютерної діяльності (*професійно-діяльнісний критерій*).

Критерій мотивації до неперервного учіння з інформаційних технологій оцінюється такими мотиваційними чинниками: бажанням виконувати професійну інформаційно-комп'ютерну діяльність; інформаційними потребами щодо постійного пошуку інформації в мережі Інтернет та постійного ділового спілкування з використанням мережних засобів зв'язку; прагненням до лідерства у використанні в професійній діяльності новітніх технічних і програмних засобів; потребою в постійному самонавчанні, саморозвитку та самовдосконаленні у сфері інформаційних технологій; сформованими матеріальними потребами та соціальними інтересами щодо неперервного процесу учіння з інформаційних технологій.

Когнітивний критерій ефективності професійної підготовки з інформаційних технологій майбутнього фахівця з охоронної діяльності оцінюється змістовими та операційними показниками. До змістових показників віднесено: повноту і ґрунтовність викладу знань з інформаційних технологій; термінологічну коректність; логічність викладу знань з аналізом та узагальненням матеріалу; розуміння застосування знань з інформаційних технологій на практиці. До операційних показників віднесено правильність та самостійність виконання професійно спрямованих завдань репродуктивних, логічних, продуктивних та аналітичних рівнів складності, якість їх оформлення в електронному вигляді та термін (темп) їх виконання.

Професійно-діяльнісний критерій ефективності професійної підготовки з інформаційних технологій майбутнього фахівця з охоронної діяльності оцінюється показниками професійної інформаційно-комп'ютерної комунікативної, творчої та аналітичної діяльності. До показників професійної інформаційно-комп'ютерної комунікативної діяльності віднесено *вміння*: „спілкуватися”, тобто працювати в інтерактивному режимі із системною оболонкою MS Windows та пакетами прикладних програм; працювати в інтерактивному режимі в локальній інформаційно-комп'ютерній мережі сучасного офісу; використовувати засоби електронної пошти, IP-телефонії і чат (від англ. – *chat*); вести діалог та користуватися інформаційно-пошуковими системами в середовищі мережі Інтернет. До показників оцінювання професійної інформаційно-комп'ютерної творчої діяльності віднесено *вміння*: творчо відбирати зміст ділових документів під час їх створення у інформаційно-навчальному середовищі; швидко та з фантазією оформляти ділові документи з використанням графічних можливостей комп'ютера; легко вирішувати економічні, статистичні та фінансові задачі в інформаційно-навчальному середовищі; творчо застосовувати мультимедійну інформацію для створення комп'ютерних презентацій, автоматизованих робочих місць тощо. До показників оцінювання професійної інформаційно-комп'ютерної аналітичної діяльності віднесено *вміння*: одержувати статистичні чи змістовні характеристики об'єкта дослідження з використанням інформаційних ресурсів мережі Інтернет; аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію під час досліджень певної проблеми із застосуванням засобів інформаційних технологій; за допомогою засобів інформаційних технологій здійснювати експертну оцінку та діагностику об'єкта дослідження; легко виявляти протиріччя, досліджувати і порівнювати його переваги та недоліки.

Культура інформаційної безпеки, як і культура воєнної безпеки полягає у мотивації не порушення правових норм при використанні ресурсів інформаційного простору окремих інформаційних суб'єктів, держав, правовласників об'єктів охоронного права та інформаційних ресурсів глобального світового інформаційного простору. У працях багатьох науковців розглядаються методологічні основи дослідження культури воєнної безпеки у контексті соціально-філософського аналізу, визначаються методологічні підходи: соціологічний, комунікативний і культурологічний. Життєво необхідні, ключові компетентності є також інтегрованими характеристиками, першочергово до особистісної компетентності фахівця, соціальної компетентності, професійної компетентності,

методологічної компетентності та ін., по суті комплексним поняттям, синергічним утворенням у процесі професійної підготовки та розвитку у процесі професійної діяльності.

Професійні якісні характеристики майбутнього фахівця з охоронної діяльності, їх формування у процесі фахової підготовки є предметами і об'єктами прикладних наукових досліджень у галузі, оскільки мають відповідну специфіку, зумовлену запитами інформаційного суспільства щодо захисту інформації.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в галузі освіти і безпосередньо в діяльності майбутнього фахівця з охоронної діяльності стає загальною необхідністю. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес забезпечить поступовий перехід освіти на новий, якісний рівень. Інформаційно-комунікаційні технології позитивно впливають на всі компоненти системи навчання: мету, зміст, методи та організаційні форми навчання, засоби навчання, що дозволяє вирішувати складні і актуальні завдання педагогіки для забезпечення розвитку інтелектуального, творчого потенціалу, аналітичного мислення та самостійності педагогічних працівників. Для ефективної модернізації освіти та оновлення технічного арсеналу засобів навчання необхідно оптимізувати реалізацію державних програм, спрямованих на інформатизацію, комп'ютеризацію та оновлення матеріально-технічної бази шкіл, надання всім вільного доступу до мережі Інтернет. Вони спрощують спілкування і співробітництво, стають визначальними в сферах життя, займають центральне місце у процесі інтелектуалізації суспільства, розвитку його системи освіти і культури.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Враховуючи вимоги сьогодення, майбутній фахівець з охоронної діяльності зобов'язаний засвоїти основи економічних знань, мати високу загальну культуру, володіти іноземною мовою, виявляти ініціативу, бути відповідальним, прагнути до самовдосконалення і самоосвіти, впроваджувати інновації, що дуже важливо, набути навичок роботи з комп'ютерною технікою. Тому застосування інформаційно-комунікаційних технологій при підготовці майбутнього фахівця з охоронної діяльності не повинно обмежуватися лише вивченням тільки предмета, а має проникати і в гуманітарні навчальні дисципліни. Нині нові інформаційні технології міцно увійшли в усі сфери життєдіяльності нашого суспільства. Використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій значно підвищує ефективність процесу навчання завдяки його індивідуалізації, можливості здійснення зворотного зв'язку.

Список використаної літератури

1. Додонов Е.А. Описание системы администрирования комп'ютерного моделирующего комплекса / Е.А. Додонов // Регистрация, зберігання і обробка даних: зб. наук. праць за матеріалами щорічної підсумкової наукової конференції ІПРІНАН України, (Київ, 24–26 лютого 2010 р.). – Київ : ІПРІНАНУ, 2010. – С. 38–40.
2. Кисляков П.А. Системно-личностный подход к формированию социальной безопасности будущего педагога / П.А. Кисляков // Психологическая наука и образование. – 2013. – № 6. – С. 73–80.
3. Ефимов И.Н. Открытые виртуальные исследовательские пространства. Технологии построения / И.Н. Ефимов, Д.В. Жевнерчук, С.Ж. Козлова, А.В. Николаев. – Нижний Новгород: Изд-во Нижегородского государственного университета имени Н.И. Лобачевского, 2008. – 203 с.
4. Лубышева Л.И. Концепция модернизации процесса профессиональной подготовки специалистов по физической культуре и спорту (авторский проект) / Л.И. Лубышева, В.А. Магин // Теория и практика физ. культуры. – 2003. – №12. – С. 13–16.

References

1. Dodonov, E.A. (2010). Description of the system administration computer simulation complex. Registration, storage and processing of data: collection of Sciences. proceedings of the annual final scientific conference PRAN of Ukraine, (Kyiv, 24-26 of February). Kyiv: PRANA, 38–40.
2. Kislyakov, P.A. (2013). System-personal approach to the formation of social security of future teachers. *Psychological science and education*, 6, 73–80.
3. Efimov, S.N., Zzhevnerchuk, D.V., Kozlova, S.G., Nikolaev, A.V. (2008). Public virtual researches of space. Building technologies. Nizhny Novgorod: Publishing house of Nizhny Novgorod state University named after N. Lobachevsky, 203.

4. Lubysheva, L.S., Magin, V.A. (2003). The concept of modernization of the process of professional training of specialists in physical culture and sports (copyright project). *Theory and practice of Physical culture*, 12, 13–16.

KYSLENKO Dmytro,

Ph.D of Legal Sciences, Professor, Head of the Department of Tactical and Special Training of the Institute of Management of State Protection of Ukraine,
Kyiv National Taras Shevchenko University
e-mail: kyslenko.d@gmail.com

MODERN CONCEPTIONS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN SECURITY ACTIVITIES TO USAGE OF INFORMATION TECHNOLOGIES

Abstract. *Introduction.* Of particular relevance to modern conditions of intensive development of new information technologies based on the total computerization organization gets training of future specialists of security activity on the use of information technologies in their future careers.

Purpose. Study modern conception of training future professionals of security activity to the using information technologies.

Results. The level of skills required of future specialists of security technologies for successful professional activity with the use of information technologies among future specialists of security activity shows insufficient level of development. The complexity and diversity of problems, theoretical underdevelopment of many of its aspects showed the importance of further specialized studies. In addition, there is a contradiction between the existing level of skills, which should have future specialists of security activity in conditions of informatization of education and training requirements for future specialist security activities.

Originality. The use of information and communication technologies in the training of future specialists of security were analyzed carefully; the conceptions of training future professionals of security to the using of information technologies were systematized.

Conclusion. The use of ICT in the preparation of future specialist security activities should not be limited to studying only the subject, but must penetrate and humanitarian subjects. Now new information technologies have become part of all spheres of our society. The use of computer technology and information technology greatly increases the effectiveness of the learning process through his individualization possibility of feedback.

Key words: *conception; training; future experts of security activity; information technologies.*

Одержано редакцією 04.03.2017
Прийнято до публікації 12.03.2017